

Nemzetpolitikai összefoglaló

2015. 51. hét

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Mindannyian felelősséggel tartoztunk a nemzet jövőjéért

Mi mindannyian felelősséggel tartoztunk és tartozunk a nemzet jövőjéért - jelentette ki Potápi Árpád János nemzetpolitikáért felelős államtitkár Ópusztaszeren. Rajtunk múlik lesz-e a jövőben is magyar karácsony a mai szórványvidékeken, a diaszpóra közösségeiben - mondta a politikus az Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékpark Magyarok karácsonya című rendezvényén. Potápi Árpád János kifejtette, nekünk magyaroknak sokáig nem adatott meg, hogy a karácsonyt egymás mellett, kéz a kézben tudjuk ünnepelni. Az anyaországban maradt, a határon túl rekedt, az újvilágba kényszerült magyarok mégis mindig együtt állták körbe a közös karácsonyfát, az összetartozás jelképét. Az emigrációba kényszerült magyarság sose feledkezett meg az otthoniakról, ahogy mi sem azokról, akiket elválasztott tőlünk a határ vagy akiknek el kellett hagyniuk hazájukat - tette hozzá. Amíg az összetartozásunk ereje nem lankad, míg Magyarország határain belül és kívül magyarul hangzik el a karácsonyi ének, a templomokban a karácsonyi örömezenet, amíg lesz olyan magyar közösség, aki együtt köszönti a karácsonyt, addig a magyarság közös fája megmarad, mert mindig lesz, aki feldíszítse jobb időkben és őrizze a nehéz próbák alatt is - hangsúlyozta az államtitkár.

Megállapodtak: együttműködik a választásokon az RMDSZ és az MPP

Újabb politikai együttműködési megállapodást kötött pénteken Kolozsváron a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) és a Magyar Polgári Párt (MPP), amely a 2016-os önkormányzati és parlamenti választásokra is kiterjed. „Az RMDSZ és az MPP politikai együttműködési megállapodása annak bizonyítéka, hogy az eddigi együttgondolkodás, a közös tervezés és cselekvés sikeres volt. Úgy gondoltuk, hogy a 2016-os esztendő két választására olyan megállapodást írunk alá, amely egyetlen szempontot vesz figyelembe: a magyar érdek minél szélesebb körű érvényesítését” – jelentette ki Kelemen Hunor szövetségi elnök azt követően, hogy Biró Zsolt MPP-elnökkel együtt kézjegyével látta el a dokumentumot Kolozsváron. Az RMDSZ elnöke azt hangsúlyozta: a megállapodás kiterjed minden olyan erdélyi településre, ahol szükséges a két alakulat összefogása, közös fellépése ahhoz, hogy az önkormányzatokban megmaradjon, megerősödjön, vagy visszaszerezhető legyen a magyar közösség képvisellete. Az önkormányzati mellett a parlamenti választásokra is vonatkozik ez a megállapodás. „Itt az a cél, hogy az RMDSZ színeiben, a Magyar Polgári Párttal való együttműködés révén erős parlamenti frakciónk legyen” – szögezte le Kelemen Hunor. Hozzátette: mindkét alakulat tudatában van annak, hogy Székelyföldön lesznek olyan települések, amelyekben továbbra is fennáll majd a versenyhelyzet. „Ez nem jelent bajt, hiszen az előző választásokon hozzászoktunk már ahhoz, hogy verseny van. Úgy gondoljuk, ha a verseny tisztességes és a jelöltek nem sértik

egymást, nem tesznek olyat, ami a másik becsületét, méltóságát bántja, akkor a megmérettetés mindenképp a közösség előnyére válhat” – hangsúlyozta a szövetségi elnök. Tájékoztatása szerint a tisztességes versenyre vonatkozó kitételeket is belefoglalták a megállapodásba, amelyet jövő év elején pontszerű, településekre lebontott együttműködésekkel egészítenek majd ki. „Lesznek olyan települések is, ahol egymás jelöltjét támogatjuk, és erre biztatjuk a választóinkat is azért, hogy a legesélyesebb magyar jelölt szerezzék meg a polgármesteri tisztséget” – nyomatékosította az RMDSZ elnöke. Biró Zsolt, a Magyar Polgári Párt elnöke a dokumentum aláírását követően arra emlékeztetett, hogy a 2014-ben elindított együttműködési folyamat során pártja fontos célja volt a többpártrendszer megteremtése az erdélyi magyar közösségen belül. „Az eltelt másfél esztendő igazolta azt, hogy a felelős politika jegyében megvannak már azok a pontok, amelyekben együtt tudunk működni – akár önkormányzati, akár külpolitikai mozgástérre gondolok. Közös célunk az, hogy a magyar közösséget hatékonyan képviseljük. A politikai verseny ilyen értelemben is természetes dolog kell hogy legyen, a megmérettetésnek pedig nem kell megmérgeznie egy egész település hangulatát” – jelentette ki az MPP elnöke. Szerinte a másfél évvel korábban aláírt dokumentum egy lépés volt a normalitás irányába, a mostani keretegyezmény pedig az akkori döntést szavatolja, a választási együttműködés optimális formáját foglalja magába.

Kelemen: a kisebbségi jogok betartása szempontjából 2015 a visszafejlődés éve volt

A kisebbségi jogok tiszteletben tartása szempontjából 2015 a visszafejlődés éve volt. Az állami intézményekben megpróbálták az elnyert kisebbségi jogokat visszaszorítani, éppen ezért az RMDSZ egy paktum megkötését kezdeményezi a politikai szereplőkkel, amely a meglévő kisebbségi jogokat szavatolná és leszögezné, hogy a kisebbségi ügyekről parlamenti környezetben tárgyalnak – mondta el Kelemen Hunor évértékelő sajtótájékoztatóján csütörtökön, Kolozsváron. A szövetségi elnök elmondta azt is, hogy milyen célkitűzéseket fogalmazott meg az RMDSZ a 2016-os választási évre. Kelemen elmondta, 2015-ben nagyon gyakran azt tapasztalhattuk, hogy az interetnikai feszültségek kiélezésére tesznek kísérletet a hatóságok, a bírósági döntések szintjén számos példa volt a megszerzett jogok karcsúsítására. „Himnuszénekülés, közösségi szimbólumok, feliratok kapcsán léptek fel a hatóságok, a belügyminisztérium márciusban kibocsátott közrendvédelmi és közbiztonsági stratégiatervezetében a közbiztonsági veszélyforrások közé sorolták az etnikai autonómia követelését” – sorolta az RMDSZ elnöke, aki szerint elfogadhatatlan, hogy nemzetbiztonsági kockázatként tüntessék fel az autonómia tematizálását a hatóságok. A magyar közösséget veszélyesnek állították be az állami hatóságok, és az év ugyanebben a hangulatban ér véget, hiszen a kézdivásárhelyi történések következtében a magyar és a román közösség között nőtt a feszültség, a média egy része megpróbálta a teljes magyar közösségre kiterjeszteni a kollektív bűnösséget,

ahelyett, hogy egyedi esetként kezelte volna a történetet. Kelemen szerint egyértelműen megfigyelhető a kisebbségi jogok korlátozása, és el kell gondolkodni azon, hogy miként jutottunk ilyen helyzetbe 25 év jogállamépítés után. Kelemen emellett említette az aradi Szabadság-szobor és a Mátyás-szoborcsoport meggyalázását is, egyik esetben sem sikerült az elkövetők kilétét az ügyben eljáró hatóságoknak kideríteni, Románia pedig nem lehet következmények nélküli ország. Kelemen elmondta, úgy döntöttek, hogy egy interetnikai paktum elfogadását készíti elő jövőre, amely a meglévő jogokat szavatolná, kimondaná, hogy a kisebbségi jogok megcsonkítása sem törvényhozási, sem közintézményi szinten nem történhet meg, és amely leszögezné, hogy a kisebbség helyzetéről csak parlamenti közegben tárgyalnak, döntenek. A szövetségi elnök szerint ezt a tervet aligha sikerül megvalósítani jövő évben, de ezzel együtt meg kell próbálni. A választási törvény módosításához jelentős mértékű volt az RMDSZ hozzájárulása: például a megyei listákra való visszatérést az RMDSZ javasolta, és ugyancsak a szövetség ragaszkodott ahhoz, hogy a polgármester-választás egy forduló maradjon, illetve, hogy közvetlen választás helyett a megyei tanácselnököt a tanács válassza meg, hiszen így a magyar közösség érdekei jobban tudnak érvényesülni a megyei önkormányzatokban. A helyhatósági választásokon a választási küszöb 3%-ra való csökkentését nem sikerült elfogadtatni, így például az Arad vagy Hunyad megyében élő szóránymagyarságnak továbbra sem lehet képviselete, mert nem érik el az 5%-os küszöböt. Az RMDSZ-nek azt sem sikerült elfogadtatni a parlamenttel, hogy a diaszpóra külön szavazókerzetekben szavazhasson. A szövetség azért szorgalmazta ezt, mert szerinte nem biztosítható a diaszpóra szavazásának a titkossága és korrektsége a levélzavazat útján. Kelemen elmondta, a levélben történő szavazás bevezetését megtámadták az alkotmánybírószágon, azonban nem jártak sikerrel. A társadalom sokkal gyorsabb ütemben változik, mint a politikai osztály, ezzel lépést kell tartani, az alapvető demokratikus elveket meg kell erősíteni, az RMDSZ pedig felismerte, hogy a politizálásában egy másfajta stílust kell meghonosítani – mondta Kelemen. A szövetség áprilisi kongresszusán éppen ezért választotta új jelszavának az Újratervezést. Kelemen elmondta, az újratervezés folyamatát másfél évesre tervezték, a választásokkor mutatkozik meg ennek a folyamatnak a hatása: új arcok kerülnek fel a választási listákra, persze, mellettük a régi politikusok is szerepelni fognak, de ők is stílust váltanak, és jobban oda fognak figyelni a közösség igényeire. Kelemen elmondta, a helyhatósági választáson meg szeretnék tartani a 203 polgármesteri tisztséget, és továbbiakat is el szeretnének nyerni.

Megtartották az SZNT kontra Európai Bizottság per tárgyalását

Megtartották az Európai Unió luxemburgi bíróságán kedden annak a pernek a tárgyalását, amelyet a Székely Nemzeti Tanács (SZNT) által kidolgozott európai polgári kezdeményezés bejegyzésének elutasítása miatt indítottak az Európai Bizottság (EB) ellen a kezdeményezők - tájékoztatta az MTI-t telefonon Izsák Balázs, az SZNT elnöke. A

kezdeményezők annak a határozatnak a megsemmisítését kérték a bíróságtól, amellyel az EB "nyilvánvaló" kompetenciahiányra hivatkozva elutasította a nemzeti régiók védelméről szóló európai polgári kezdeményezés nyilvántartásba vételét. Izsák Balázs elmondta, nemcsak Magyarországnak hálás, amiért támogatólag beavatkozott a perbe, hanem az EB oldalán beavatkozó Romániának és Szlovákiának is, mert ezzel elismerték a kérdés súlyát, segítettek bebizonyítani, hogy az EB kompetenciahiánya egyáltalán nem nyilvánvaló. Magyarázata szerint ugyanis, ha egyáltalán kétség merült fel, hogy az Európai Bizottság hatáskörébe tartozik-e az SZNT által felvetett jogalkotási igény, az EB-nek nem lett volna szabad megtagadnia a polgári kezdeményezés bejegyzését. A bíróság előtt olyan két és félórás vita zajlott le, amelyet nem ott, hanem az uniós jogalkotó előtt kellett volna lefolytatni - mondta Izsák Balázs. Úgy értékelte, több ez a per annál, kinek van igaza, bejegyzik-e a kezdeményezést, vagy nem, hiszen az írásos szakaszban letett részletes dokumentáció és a keddi hosszas jogvita bekerül a luxemburgi bíróság esetjogába, hivatkozási alapot teremt akár Székelyföld, akár a hozzá hasonló régiók számára, amelyek másféle kohéziós politikát várnak el az EU-tól.

Az erdélyi magyar politikai és társadalmi szervezetek szolidárisak a Székely Nemzeti Tanáccsal (SZNT) abban a perben, amelyet az SZNT-nek a nemzeti régiókról szóló európai polgári kezdeményezésének elutasítása miatt indítottak a kezdeményezők – Izsák Balázs és Dabis Attila – az Európai Unió luxemburgi bíróságán. Erről a Szili Katalin miniszterelnöki megbízottal Kolozsváron folytatott hétfői megbeszélésen fogadott el közös nyilatkozatot az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT), az SZNT, a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ), a Magyar Polgári Párt (MPP) és az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) küldöttei a per luxemburgi tárgyalásának előestéjén. Az aláírók szerint az Európai Bizottság kettős mércét alkalmaz, amikor hatáskörének korlátait értelmezi. Ezt az eljárást az aláírók elutasítják.

A Vatikán megszüntette a komáromi bencés rendet

A Szentszék megszüntette a Szent Benedek Rend komáromi rendházát. A Vatikán döntése végleges; a verdikt értelmében a bencés rendház teljes vagyona, minden ingó és ingatlan tulajdona a Nagyszombati Érsekséghez kerül. A Szentszék nevében a Megszentelt Élet és Apostoli Társaság Kongregációja hozta meg a döntést. A kongregáció kötelessége, hogy beavatkozzék és döntsön mindenről, ami a szent élet közösségeit érinti. A kongregáció azután döntött, hogy meghallgatta az ügyben a Bencés Rend és a Nagyszombati Érsekség véleményét is, és megvizsgálta a komáromi bencés közösség helyzetét a Nagyszombati Érsekségben. A kongregáció szerint nem teljesültek Ján Sokol korábbi nagyszombati érsek 1990. szeptember 12-én kiadott dekrétumában megszabott feltételei az érintett közösség létevel kapcsolatban. A döntést hozók azt állítják, hogy ahelyett, hogy erősödött volna a

bencés rend jelenléte Szlovákiában, és támogatta volna a helyi hívek lelki gondozását, forrása lett a széthúzásnak a helyi közösségben.

Orosch János nagyszombati érsek 2014-ben az érsekség nevére íratott 660 hektárnyi, a Szlovákiához tartozó révkomáromi bencés rendház tulajdonában levő szántóföldet, anélkül, hogy erről tájékoztatta volna a bencés rend képviselőit. Ezt követően november 5-i dekrétumával a nagyszombati érsek megszüntette a komáromi rendház egyházi jogi státuszát, zároltatta a rendház bankszámláját és elrendelte az épület átadását. A főapát ekkor fordult Rómához, segítséget kérve az ügy kivizsgálásában. Várszegi Asztrik ez év januárjában kapta meg a Megszentelt Élet Intézményei Kongregáció döntését, amely semmisnek nyilvánította a nagyszombati érsek dekrétumát, egyben kérte Orosch Jánost, hogy állítsa vissza az eredeti állapotot. A határozat kitért arra, hogy a nagyszombati érseknek nem volt joga megszüntetni a bencés rendházat, a bencés rend ugyanis egyházz jogilag a helyi egyházmegye püspökének kormányzása alól „kivett” és közvetlenül a pápának alárendelt, így megszüntetni is csak a pápának, illetve az Apostoli Szentszéknek van joga. Most ezt a döntést változtatta meg a Vatikán, a nagyszombati egyházmegyének ítélve a bencés rend tulajdonát. Várszegi Asztrik főapát elmondása szerint a januári dekrétum utasításával szemben nemhogy nem kapták vissza tulajdonaikat, de újabb, több mint kétezer hektárnyi földjüket, erdőiket sajátította ki a nagyszombati érsek, „karöltve a szlovák állami fórumokkal”. Várszegi Asztrik hozzátette: hiába tiltakozott a szlovák hatóságoknál, mindenhol elutasították, mondván, a Magyar Bencés Kongregáció attól a perctől kedve, hogy Orosch János megszüntette egyházi jogi státuszát, polgári értelemben sem jogi személy Szlovákiában. A főapátot nemcsak az új, a korábbival tökéletesen ellentétes határozat, de a vatikáni kommunikáció is megdöbbenetette. „Semmiféle, a határozat módosítását indokoló dokumentumot nem láttam, csak a januári dekrétum és a mostani van a kezemben. Ez utóbbit november 13-án írták alá, szóban november 23-án közölték, de csak december 11-én kaptam meg Alberto Bottari de Castello apostoli nunciustól faxmásként. Hihetetlen, hogy Róma ezen a módon kommunikál” - fogalmazott a bencés főapát.

Bekérették a prágai és a pozsonyi magyar nagyköveteket Kövér László kijelentései miatt

Bekérte a szlovák külügyminisztérium hétfőn Magyarország pozsonyi nagykövetét, Czibalmosné Molnár Évát Kövér Lászlónak, az Országgyűlés elnökének a cseh sajtóban tett kijelentései miatt. Kedden pedig Pető Tibor prágai magyar nagykövetet kérte be hivatalában Lubomír Zaorálek cseh külügyminiszter. Kövér László, az Országgyűlés elnöke a Právo című cseh lapban megjelent interjújában a Beneš-dekrétumokat érintve kijelentette: „egyáltalán nem lett volna szabad, hogy a Cseh Köztársaság és a Szlovák Köztársaság az Európai Unió tagjává váljanak, amennyiben jogrendjünkben egy olyan törvény van, amely a kollektív bűnösség elvén alapul”. A szlovák külügyminisztérium

nyilatkozatában hangsúlyozta: Szlovákia és Magyarország kapcsolatai - a két kormány igyekezetének köszönhetően - jelenleg történelmileg a legjobb szinten vannak. A két fél között zajló párbeszéd és együttműködés intenzív, ami bilaterális szinten túl a visegrádi négyek keretében és az összeurópai témák tekintetében is megfigyelhető - fűzte hozzá a nyilatkozatában a külügyminisztérium, megjegyezve: ezért érthetetlen, miért éri szükségét Kövér László, hogy Szlovákia és újabban Csehország címére tett sértő kijelentéseivel megzavarja ezt a pozitív hangulatot. „Kövér László legújabb kijelentései, miszerint Szlovákiának és Csehországnak nem kellett volna az EU tagjává válnia, szakmaiatlanok, és nem felelnek meg a kölcsönös kapcsolatok színvonalának” - írta a szlovák szaktárca, hozzátéve: elvárják, hogy a jövőben Kövér László tartózkodjon a hasonló kijelentésektől. Lubomír Zaorálek cseh külügyminiszter elmondta, sem a magyar államfő, sem a magyar kormány, sem a magyar külügyminisztérium nem vetette fel azt a kérdést, amelyről Kövér László, az Országgyűlés elnöke beszélt a Právo című cseh napilapban. „A nagykövet úr ismertette velem azt az álláspontot, miszerint a magyar kormány elutasítja a parlament elnökének kijelentését” – jelentette ki Zaorálek. A cseh külügyminiszter szerint mindkét félnek biztosítania kellene, hogy az állam képviselőinek hasonló, nem helyén való és értelmetlen nyilatkozatai ne sértsék a jó kapcsolatokat.

Óriási érdeklődés a terület- és gazdaságfejlesztési stratégia iránt

Óriási érdeklődés mellett mutatták be a Vajdasági magyar közösségek terület- és gazdaságfejlesztési stratégiáját csütörtökön Szabadkán. Pásztor István, a Vajdasági Magyar Szövetség elnöke kiemelte, hogy az 50 milliárd forintos magyarországi támogatásból 20 milliárdot osztanak szét 3 év alatt vissza nem térítendő támogatásként, a maradék 30 milliárdot pedig kedvezményes banki kölcsönökként folyósítják. Több mint 300 vállalkozó volt kíváncsi a stratégiája bemutatására Szabadkán. A vállalkozók már konkrét ötletekkel és kérdésekkel érkeztek a szabadkai Új városháza nagytermébe. A magyar kormány idén november 18-án 50 milliárd forintot hagyott jóvá a Vajdasági Magyar Terület és Gazdaságfejlesztési Stratégia megvalósítására. Ebből a 3 éves program során 20 milliárdot vissza nem térítendő támogatásként osztanak szét, a maradék 30 milliárdot pedig kedvezményes banki kölcsönökként folyósítják. Pásztor István, elnök, Vajdasági Magyar Szövetség: „Amikor az embernek azt mondják, hogy 50 milliárd forint, akkor nem tudja érzékelni, hogy az mennyi pénz. Én 3 példát szeretnék itt most elmondani, hogy ez a pénz akkora, mint az egész vajdasági költségvetés két és félszerese. Tehát mi 3 év alatt akkora forrásnak a birtokába kerülünk, mint amekkora két és fél éves teljes vajdasági költségvetés. Ez egy akkora pénz, amekkora Topolya önkormányzatának 170 éves költségvetése, vagy akkora pénz, amely Szabadka város költségvetésének 40 szerese.” Az első pályázási körben, amelyre január vége felé kerül sor, 10 témakörben pályázhatnak a vajdasági mikro- és kisvállalkozók. Ezek között szerepelnek

munkahelyteremtő, szabványosítást és a turisztikai vállalkozásokat támogató pályázatok. A mezőgazdasági termelők esetében az öntözőberendezések, fóliasátrak, munkagépek, tenyészállatok beszerzését és több éves növények ültetését támogatják majd. A fiatalok letelepedését is segítik, mivel januárban ők is igényelhetnek eszközöket lakás- vagy házvásárlásra. A támogatásoknál az önrész legkevesebb 15 százalék lesz. A 2016-os év folyamán 5 milliárd forintot osztanak ki több pályázati körben, az utána következő két évben pedig további 7,5 – 7,5 milliárdot.

„Kimagasló teljesítmény, hogy Szerbia és az EU megnyitotta a tárgyalások első fejezeteit”

A Vajdasági Magyar Szövetség elnöke szerint az megkérdőjelezhetetlenül csak pozitív értelemben és kimagasló teljesítményként élhető meg, hogy Szerbia és az Európai Unió megnyitotta a tárgyalások első fejezeteit. Pásztor István hozzátette, az elmúlt 15 évben annyiszor voltunk kitéve újabb és újabb feladatok teljesítésének, hogy egy kicsit belefáradtunk a várakozásba. Szerinte ma az Európai Unió más mint 15 évvel ezelőtt volt, ezzel az EU-val tárgyalni más perspektívát jelent, hiszen a világban és az Unióban létező körülmények egyértelműen azt jelentik, hogy Szerbia egy másfajta közösséghez fog tartozni a csatlakozás pillanatában, mint amilyen most az EU. Pásztor szerint a fejezetek megnyitásainak előrehaladtával közelebb kerülünk olyan felzárkóztatási forrásokhoz, amelyekről az elmúlt időszakban csak feltételes módban beszéltünk. A VMSZ elnöke kiemelte, Belgrád, Budapest és Brüsszel egyértelműen fontos pontok a vajdasági magyarság szempontjából. „Az idei évben erősödtek a Belgrád és Budapest közötti viszonyok. Rengetegszer mondták el nagyon sokan, hogy talán nem volt soha ilyen kiegyensúlyozott a két ország között kapcsolatrendszer. Ez az érdekeken és a nyitott kérdéseken a nemlétezésén alapuló viszonyrendszer a mi elemi érdekünk. Ebbe mi elég sok energiát is befektettünk. Azt gondolom, hogy ezen túlmenően nagyon fontos az, hogy Brüsszelben erősítsük a hídfőinket, amelyeket az elmúlt egy-két évben kezdtünk el építeni” – mondta el Pásztor István.

Deli Andor, a Fidesz-KDNP vajdasági származású európai parlamenti képviselője szerint Szerbia számára a csatlakozások megkezdése egy pozitív visszacsatolás az Európai Unió tagállamainak részéről és egyben egy politikai üzenet a kormánynak, valamint eddigi teljesítményének. Az elmúlt időszakot a szerb fél hasznos előkészületekre tudta felhasználni, így várhatóan a tárgyalások is nagy lendülettel kezdődnek majd meg – tette hozzá. „Tavasszal, további két fejezet tudja ezt követni, a 23. és a 24-es az alapjogokról és a belügről szóló. Ez már csak azért is fontos számunkra, mert a 23. fejezet tartalmazza az emberi és kisebbségi jogokra vonatkozó kitételeket, amelyek a mi közösségünket különösen figyeli és érint bennünket. Mindez nagy munkát jelent a tárgyaló csapatnak és a szerbiai intézményrendszernek is, a kormánynak és a parlamentnek is, hiszen minden

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG
STRATÉGIAI TERVEZŐ ÉS TÁJÉKOZTATÁSI FŐOSZTÁLY

témát a fejezetekben lépésről lépésre meg kell vizsgálni és össze kell hangolni a szerbiai joganyagot az EU-ssal” – tette hozzá Deli Andor.

